Phật giáo Việt Nam với Hội đồng Tăng già Phật giáo thế giới

ISSN: 2734-9195 09:05 14/03/2026

Sự tham gia của Tăng-già Việt Nam trong WBSC đã phản ánh rõ xu hướng hội nhập quốc tế và tinh thần hòa hợp Tăng đoàn của PGVN trong bối cảnh phục hưng Phật giáo toàn cầu thế kỷ XX.

Tác giả: **Thích Thanh Tâm**

Tạp chí Nghiên cứu Phật học Số tháng 03/2026

Tóm tắt: Hội đồng Tăng-già Phật giáo thế giới (World Buddhist Sangha Council - WBSC/世界佛教僧伽會) là một tổ chức phi chính phủ, thúc đẩy sự hợp tác và giao lưu, hỗ trợ truyền bá Phật pháp và kết nối Phật giáo khắp nơi. Tổ chức này có lịch sử hoạt động hơn nửa thế kỷ và quy tụ thành viên từ nhiều quốc gia, đóng vai trò quan trọng trong việc duy trì sự thống nhất và phát triển của PG Quốc tế.

PGVN đã đóng vai trò quan trọng trong lịch sử hình thành và các hoạt động của WBSC, đặc biệt qua việc tham gia sáng lập, tổ chức Hội nghị lần thứ hai năm 1969 và tham dự các kỳ đại hội để tiếp cận, học hỏi, góp phần giao lưu và hòa hợp tông phái với cộng đồng Tăng già thế giới trong bối cảnh toàn

cầu hoá tôn giáo.

Từ khóa: Tăng-già Phật giáo thế giới, tổ chức phi chính phủ quốc tế, Phật giáo Việt Nam, toàn cầu hóa tôn giáo, hợp tác và giao lưu

1. Bối cảnh lịch sử và sự ra đời WBSC

1.1 Bối cảnh lịch sử

Sau Chiến tranh thế giới thứ hai (1945), trật tự thế giới thay đổi sâu sắc. Những phong trào giải phóng thực dân diễn ra mạnh tại châu Á như Sri Lanka, Ấn Độ, Myanmar, Việt Nam... Các quốc gia mới độc lập có nhu cầu khôi phục bản sắc văn hóa - tôn giáo truyền thống, trong đó Phật giáo (PG) giữ vai trò quan trọng, được xem là nền tảng đạo đức và tinh thần giúp hàn gắn xã hội sau chiến tranh. Bên cạnh đó, từ cuối thế kỷ XIX đến giữa thế kỷ XX, diễn ra phong trào phục hưng PG tại Sri Lanka, Ấn Độ, Myanmar, Thái Lan, Nhật Bản... Nhiều vị cao Tăng có học vấn quốc tế, tham gia diễn đàn toàn cầu; từ đó, hoạt động PG không còn giới hạn trong phạm vi quốc gia mà bắt đầu hướng ra thế giới, xuất hiện nhu cầu liên kết Tăng-già quốc tế.

Trước WBSC, đã có tổ chức PG quốc tế như Hội Liên hữu Phật giáo thế giới (World Fellowship of Buddhists - WFB, 1950) - mang tính cư sĩ và học thuật. Trong khi, Tăng-già chưa có một tổ chức quốc tế độc lập, và vai trò lãnh đạo PG toàn cầu chưa đặt trọng tâm vào Tăng-già. Do đó, xuất hiện nhu cầu thành lập một tổ chức do Tăng-già lãnh đạo, lấy Giới luật (Vinaya) làm nền tảng, không lệ thuộc vào chính trị hay cư sĩ. Đồng thời, PG thế giới hiện tại gồm nhiều truyền thống như Theravāda (Nam truyền), Mahāyāna (Bắc truyền), Vajrayāna (Kim Cang thừa), sau nhiều thế kỷ phát triển riêng rẽ, tồn tại những khác biệt về nghi lễ, về tổ chức Tăng đoàn. Do đó, nhu cầu cần thiết để WBSC ra đời nhằm tạo diễn đàn đối thoại Tăng-già, thúc đẩy tinh thần hòa hợp, tôn trọng lẫn nhau và

nhấn mạnh Giới luật là thọ mạng của Tăng đoàn.

1.2 Sự ra đời WBSC

Sri Lanka là một trung tâm PG Theravāda lớn, có truyền thống hoằng pháp quốc tế lâu đời. Các cao tăng Sri Lanka, đặc biệt, Trưởng lão.K.Sri Prajnasekhara, nhận định, PG cần có tiếng nói đạo đức toàn cầu và Tăng-già phải đóng vai trò dẫn dắt tinh thần nhân loại. Vì vậy, Colombo được chọn làm nơi thành lập WBSC trên các tinh thần hòa hợp Tăng đoàn (Samgha-sāmaggī), giữ gìn Giới - Định - Tuệ, phục vụ hòa bình thế giới nhưng phải vượt qua ranh giới quốc gia, truyền thống và chính trị.

Tháng 5/1966, Hội đồng Tăng-già PG thế giới được thành lập tại Colombo, Sri Lanka hướng đến sự trao đổi giữa cộng đồng PG các truyền thống trên toàn thế giới, và giúp thực hiện các hoạt động truyền bá Chính pháp. WBSC ra đời nhằm hướng tới mục tiêu: "Phát triển các tổ chức và giao lưu Tăng đoàn trên toàn thế giới. Giúp Tăng đoàn thực hiện các hoạt động Phật pháp trên khắp thế giới. Tăng cường sự hòa hợp và mối quan hệ giữa các truyền thống Phật giáo khác nhau. Truyền bá giáo lý từ bi của đức Phật để thúc đẩy hòa bình thế giới".

Đại hội toàn thể đầu tiên được tổ chức năm 1966, tại Colombo, Sri Lanka; Trưởng lão K.Sri Prajnasekara, làm Chủ tịch đầu tiên với chủ trương, "khuyến khích siết chặt tình hữu nghị giữa Tăng-già (Promoting better relationship amongst the Sangha); đẩy mạnh các hoạt động hoằng dương Chính pháp (Promoting Dhammadutha activities); tăng thêm tình hữu nghị giữa hàng Tăng sĩ xuất gia và phật tử tại gia (Promoting a cordial relationship between the laity and Sangha); tán thành, ủng hộ mọi hoạt động về tự do và hòa bình cho thế giới qua đóng góp của Tăng-già (Upholding of freedom and peace in the World through the Sangha)". WBSC ra đời không chỉ là một tổ chức hành chính, mà là kết quả của nhu cầu lịch sử nhằm khôi phục vai trò trung tâm của Tăng-già trong đời sống PG toàn cầu, trong bối cảnh thế giới hậu chiến và phục hưng tôn giáo.

Năm 1981, Đại hội toàn thể lần thứ ba được tổ chức tại Đài Bắc, Đài Loan. Hòa thượng Bạch Thánh được bầu làm Chủ tịch, và trụ sở được chuyển đến Đài Bắc cho đến nay, trở thành trung tâm của các hoạt động PG quốc tế. Trong hơn 80 năm qua, Hội đồng đã thực hiện các mục tiêu là dẫn dắt Tăng đoàn PG thế giới trong các hoạt động phật pháp để phục vụ nhân loại. Chủ tịch hiện tại là Hòa thượng Liễu Trung (Đài Loan); hội đồng WBSC có đại diện từ PG các tông phái và từ các khu vực như Úc, Bangladesh, Brazil, Canada, Đan Mạch, Pháp, Đức, Hồng Kông, Ấn Độ, Indonesia, Nhật Bản, Hàn Quốc, Ma Cao, Malaysia, Mông

Cổ, Myanmar, Nepal, New Zealand, Philippines, Singapore, Sri Lanka, Thụy Điển, Đài Loan, Thái Lan, Vương quốc Anh và Hoa Kỳ...

2. Mục đích và vai trò của WBSC

2.1 Mục đích thành lập WBSC

Thứ nhất, tăng cường sự hợp tác, trao đổi và thúc đẩy hòa hợp giữa các truyền thống Phật giáo. WBSC được thiết lập nhằm phát triển tổ chức và thúc đẩy trao đổi giữa các cộng đồng Tăng-già thuộc nhiều truyền thống khác nhau (Theravāda, Mahāyāna, Vajrayāna). Điều này nhằm đối phó với thực tế tôn giáo thời toàn cầu hóa, nơi Phật giáo cần có sự liên kết chặt chẽ để giữ gìn và phát triển giáo lý trong bối cảnh thế giới đa dạng và phức tạp. PG có nhiều truyền thống và phương pháp tu tập khác nhau. WBSC ra đời nhằm mục đích tăng cường sự hiểu biết lẫn nhau và tạo mối quan hệ giữa các dòng truyền thống này; từ đó giảm bớt khuynh hướng phân chia, thúc đẩy tinh thần hòa hợp và đoàn kết trong Tăng-già toàn cầu.

Thứ hai, hỗ trợ các hoạt động hoằng pháp, truyền bá giáo lý và đóng góp vào hòa bình, tự do, phúc lợi thế giới. Một mục tiêu trọng tâm là hỗ trợ Tăng-già thực hiện hoạt động Dhammaduta - tức là giới thiệu và truyền dạy phật pháp đến những khu vực và cộng đồng có nhu cầu, đồng thời tạo điều kiện cho sự lan tỏa giáo lý PG toàn cầu. Bên cạnh mục tiêu nội tại PG, WBSC còn đặt ra mục tiêu vận dụng giáo lý PG về Bát chính đạo, từ bi, bất bạo động vào các hoạt động hòa bình thế giới, góp phần thúc đẩy tự do tôn giáo và phúc lợi xã hội. Vì vậy, tổ chức này không chỉ là diễn đàn tôn giáo mà còn là một đối tác xã hội - văn hóa trong bối cảnh toàn cầu.

2.2 Vai trò của WBSC

Thứ nhất, cầu nối giữa các truyền thống Phật giáo và tăng cường tinh thần hòa hợp và đồng thuận trong Tăng già. WBSC đóng vai trò như một thể chế kết nối đại diện Tăng-già từ các truyền thống và khu vực khác nhau, góp phần tạo ra diễn đàn đối thoại, trao đổi học thuật và thực hành Phật pháp toàn cầu. Một trong những vai trò cần thiết là định hướng tinh thần hòa hợp trong Tăng già, qua đó giảm bớt sự phân chia chủng phái vốn có trong lịch sử PG. Trong Đại hội WBSC, các đề án thống nhất giáo lý và phương pháp tu tập được thảo luận khoa học nhằm thúc đẩy đồng thuận thực hành.

Thứ hai, hỗ trợ phát triển chiến lược hoằng pháp và đóng góp vào các mục tiêu xã hội rộng hơn. Trong bối cảnh thế giới hóa, các hoạt động truyền bá giáo lý PG ngày càng đa dạng và phức tạp. WBSC cung cấp khung hợp tác để tổ chức các cuộc hội nghị và hoạt động truyền pháp nhằm đưa giáo pháp đến nhiều cộng đồng hơn, đặc biệt ở các nước đang phát triển hoặc nơi PG còn ít người thực hành. WBSC sử dụng giáo lý PG để góp phần vào các vấn đề nhân đạo và xã hội toàn cầu như hòa bình, tự do tôn giáo, phát triển bền vững, tinh thần vì cộng đồng.

3. Các kỳ Đại hội WBSC

Đại hội	Thời gian	Địa điểm	Chủ đề
Lần thứ nhất	Tháng 5/1966	Colombo, Sri Lanka/ 斯里蘭卡可倫坡市	Phật giáo và Hòa bình Buddhism and Peace 佛教與和平
Lần thứ hai	Tháng 6/1969	Sài gòn, Việt Nam/ Saigon, Vietnam/越南	Phật giáo và Hòa bình Buddhism and Peace 佛教與和平
Lần thứ ba	Ngày 01-07/ 12/1981	Đài Bắc, Đài Loan/ Taipei, Taiwan 台灣台北	Phật giáo và Hòa bình – Mở ra một chương mới trong lịch sử Phật giáo Buddhism and Peace, Uncovering the New Chapter of Buddhist History 佛教與和平，揭開佛教歷史的新頁
Lần thứ tư	Ngày 08-10/ 01/1986	Bangkok, Thailan/ 泰國曼谷市	Nhiệm vụ thời nay của Tăng già The Current Mission for Sangha 當代僧伽的任務
Lần thứ năm	Ngày 28/10 - 02/11/ 1989	Đài Loan Taipei, Kaohsiung, Taiwan/台灣台北及高雄	Thống nhất sức mạnh Tăng già và Thúc đẩy hòa bình thế giới Unifying the Power of Sangha and Promoting the Peace in the World 團結僧伽力量 促進世界和平
Lần thứ sáu	Ngày 08-12/ 11/1995	Penang, Malaysia/馬來西亞檳城	Sứ mệnh thời đại của Tăng già Mission of the Age for Sangha 僧伽的時代使命
Lần thứ bảy	Ngày 10-16/ 11/2000	Đài Bắc, Đài Loan Taipei, Taiwan 台灣台北,新竹,高雄	Hướng đến một kỷ nguyên mới về việc truyền bá lời Phật dạy qua phương tiện truyền thông điện tử Welcoming e-Generation and Moving Toward Internet Dhamma Propagation 迎接e世代邁向網路資訊的弘法新潮流
Lần thứ tám	Ngày 6-11/ 12/2005	Kuala Lumpur, Malaysia 馬來西亞吉隆坡	Đẩy mạnh hòa bình thế giới, quan hoài lòng thương đến nhân loại Promoting Peace in the World, Enhancing Compassion Toward Humanity 促進世界和平，共創人性關懷
Lần thứ chín	Ngày 1-7/ 12/2012	Medan, Indonesia 印尼棉蘭	Góp phần cứu giúp chúng sinh khỏi khổ nạn, chứ không vì an lạc bản thân Contributing ourselves unselfishly for the sake of reliving living beings from sufferings 但求眾生得離苦，不為自己求安樂
Lần thứ mười	Ngày10-15/ 11/2018	Penang, Malaysia 馬來西亞檳城	Tăng trưởng tinh thần hòa hợp Tăng già cùng xây dựng xã hội hài hòa và nhân dân hạnh phúc To promote the sangha's harmonious spirit. To create the harmonious society and blissful humanity 發揚僧伽和合精神，共創和諧社會人間
Lần thứ mười một	Ngày 2-5/3/ 2024	Auckland, New Zealand	Trở về thiên nhiên để cùng tồn tại hài hòa Return to Nature for Harmonious Co-existence 回歸自然，和諧共生

4. Phật giáo Việt Nam với Hội đồng Tăng già thế giới

4.1 Bối cảnh lịch sử tương đồng

Giống nhiều quốc gia châu Á, PGVN bước vào giai đoạn đầy biến động sau thế chiến II như chiến tranh kéo dài, chia cắt đất nước, khủng hoảng xã hội và đạo

đức. Trong bối cảnh đó, PGVN cần khẳng định vai trò đạo đức - tinh thần của dân tộc, tham gia vào phong trào PG Quốc tế để trao đổi và học hỏi. Sự ra đời WBSC, vốn nhấn mạnh vai trò Phật giáo trong việc xây dựng hòa bình và hàn gắn xã hội thời hậu chiến.

Đồng thời, từ thập niên 1920-1960, Việt Nam diễn ra phong trào chấn hưng PG, thành lập các hội phật học, cải cách giáo dục Tăng-già, phiên dịch kinh điển. Như vậy, phong trào này song hành với phong trào phục hưng PG tại Sri Lanka, Ấn Độ, Myanmar, là nền tảng dẫn đến WBSC ra đời phản ánh một xu thế chung, trong đó PGVN là một bộ phận tích cực. Thiết nghĩ, trước năm 1981, PGVN, chưa có một tổ chức Tăng-già thống nhất trên toàn quốc, các hệ phái và tổ chức hoạt động độc lập. Trong khi WBSC, với đặc trưng là tổ chức do Tăng-già lãnh đạo, lấy Giới luật làm nền tảng đã tạo một mô hình tham khảo quan trọng có ảnh hưởng gián tiếp đến ý thức thống nhất Tăng-già Việt Nam, sau này dẫn tới sự ra đời của GHPGVN năm 1981.

4.2 Sự tham gia và đóng góp của PGVN đối với WBSC

Thứ nhất, Việt Nam là một trong những quốc gia sáng lập và vận hành WBSC. Trong lịch sử hình thành WBSC, một trong các vị sáng lập là HT. Thích Tâm Châu – một Tăng sĩ PGVN tham gia cùng các vị đến từ Sri Lanka, Đài Loan, Hồng Kông để khởi xướng và thiết lập WBSC năm 1966 tại Colombo, Sri Lanka. Điều này cho thấy PGVN đóng vai trò thiết yếu ngay từ giai đoạn hình thành tổ chức. Về sau, cố HT. Thích Huyền Vi, HT. Thích Thiền Định, HT. Thích Minh Tâm, HT. Thích Minh Lễ, HT. Thích Mãn Giác, Thiền Sư Thích Nhất Hạnh, HT. Thích Như Điển, HT. Thích Trí Huệ... là những vị Phó Chủ Tịch WBSC.

Thứ hai, tổ chức và tham dự đại hội WBSC. Tăng, ni PGVN đã tổ chức Hội nghị WBSC lần thứ hai năm 1969 tại Sài Gòn và tham dự các kỳ Hội nghị WBSC; trong đó chư tăng ni Việt Nam đóng vai trò đại biểu, thành viên Ủy ban nghiên cứu, đại diện và trình bày tham luận tại các kỳ đại hội, thể hiện sự đóng góp về trí tuệ, trao đổi giáo pháp và quan điểm tu học với Tăng già các nước khác; không chỉ thể hiện quá trình học thuật, trao đổi Phật pháp mà còn góp phần vào tiêu chuẩn tu tập, giáo lý và hòa hợp Tăng già toàn cầu, một trong những mục tiêu chính của WBSC.

Thứ ba, đại diện Việt Nam trong điều hành và tổ chức sự kiện quốc tế liên quan đến Phật giáo. Mặc dù GHPGVN chưa phải là thành viên chính thức của WBSC ở thời điểm hiện tại, nhưng tăng, ni Việt Nam thông qua các tổ chức PG, học viện, viện nghiên cứu và qua các đại lễ quốc tế như Vesak Liên hợp quốc, tham gia liên tục vào bối cảnh PG thế giới, nơi WBSC cũng là một thành phần hội viên quan trọng trong cộng đồng các tổ chức Phật giáo Quốc tế rộng hơn.

4.3 PGVN hưởng lợi và đóng góp từ WBSC

Thứ nhất, hòa hợp, trao đổi tu tập và học thuật quốc tế. Thông qua WBSC, PGVN (qua tăng, ni tham dự) hưởng lợi về việc trao đổi, so sánh phương pháp tu

học giữa các tông phái Phật giáo khác nhau trên thế giới, điều này giúp nâng cao hiểu biết giáo lý, kỹ năng hoằng pháp và hợp tác quốc tế trong Tăng già Việt Nam, đúng với sứ mệnh WBSC trong việc phát triển sự giao lưu giữa các tăng đoàn trên toàn cầu.

Thứ hai, nâng cao vị thế PGVN trên diễn đàn Phật giáo quốc tế và đóng góp cho di sản chung của Tăng-già thế giới. Khi các tăng, ni Việt Nam tham dự WBSC và trình bày quan điểm tại đại hội, giá trị của truyền thống PGVN được giới thiệu và tiếp nhận trong cộng đồng quốc tế, giúp tăng cường vị thế và hình ảnh trên trường quốc tế. Điều này có giá trị trong

việc thúc đẩy hợp tác học thuật, hoạt động từ thiện, và mối quan hệ đa phương với các Tăng già và tổ chức PG khác. Nhờ sự tham gia của tăng, ni Việt Nam, đặc biệt các vị có tư tưởng sâu rộng và học thuật uyên bác, WBSC đã nhận được thêm quan điểm phát triển tu tập và hòa hợp các truyền thống PG, điều này góp phần vào mục tiêu chung của WBSC là thúc đẩy tinh thần đoàn kết và truyền bá giáo pháp toàn cầu.

Thứ ba, mở rộng mối giao lưu quốc tế trong bối cảnh các sự kiện Phật giáo liên quan. PGVN đã tổ chức và đón tiếp nhiều sự kiện PG Quốc tế như Đại lễ Vesak Liên hợp quốc, tạo cơ hội cho các thành viên của WBSC cùng đến tham dự, giao lưu và trao đổi. Điều này giúp củng cố mối liên hệ giữa WBSC và PGVN, đồng thời nâng cao hiệu quả hoằng pháp và từ thiện trong mạng lưới các diễn đàn PG toàn cầu.

5. Kết luận

WBSC trải qua hơn 80 năm hình thành và hoạt động, PG càng ngày càng đi vào quần chúng nhiều hơn và hoạt động của WBSC càng có được nhiều hợp tác, ủng hộ. WBSC ra đời trong bối cảnh phục hưng PG sau chiến tranh, và PGVN vừa là một phần của bối cảnh ấy, vừa chịu ảnh hưởng tích cực từ tinh thần hòa hợp, thống nhất và quốc tế hóa. Do đó, từ góc nhìn lịch sử, WBSC là môi trường hội nhập quốc tế của Tăng-già Việt Nam nhằm củng cố ý thức, hòa hợp Tăng đoàn, giữ gìn giới luật, phụng sự xã hội, góp phần định hình PGVN thời hiện đại trong dòng chảy Phật giáo thế giới. Sự tham gia của Tăng-già Việt Nam trong WBSC đã phản ánh rõ xu hướng hội nhập quốc tế và tinh thần hòa hợp Tăng đoàn của PGVN trong bối cảnh phục hưng Phật giáo toàn cầu thế kỷ XX.

Trung Ẩn sơn, Thiệu Long tự, 01/2026

Tác giả: **Thích Thanh Tâm**

Tạp chí Nghiên cứu Phật học Số tháng 03/2026

Tài liệu tham khảo:

1/ Phelps, Norm (2004). The Great Compassion: Buddhism and Animal Rights, Lantern Books.

2/ WBSC, Constitution, https://www.wbsc886.org/en/aboutus-143?utm_source=chatgpt.com

3/ WBSC, Introduction of World Buddhist Sangha Council, https://www.wbsc886.org/en/aboutus/21

4/ Walpola Sri Rahula, (1981). "One Vehicle for Peace". Proceedings: Third International Congress World Buddhist Sangha Council. Taiwan.